

Knytpunkten i Strömsholm

Blåsorkester och blågula sidenband, klippta av två landshövdingar tillsammans, inledde den festliga invigningen av Knytpunkten i Strömsholm i höstas.

Knytpunkten är det besökscentrum som utgör höjdpunkt och slutpunkt för ett samarbets- och utvecklingsprojekt som gått under namnet Program Strömsholm.

JULIA SIGURDSON,
Kulturhistoriker, frilansskribent

HÄSTEN HAR stått i centrum i Strömsholm under århundraden, tidigare av militära skäl, nu inom ramen för utbildning, sport och rekreation. Även om den hästanknutna verksamheten varit nav i Program Strömsholm innefattar detta mycket mer: naturreservat, kungligt slott, Strömsholms kanal, målarsamhället Borgåsund och den gamla kvarnen Westerqvarn ombyggd till krog, jazzmuseum och Ekomuseum Bergslagen.

Den första etappen i Program Strömsholm startade 1996. Man ville fördubbla antalet arbetstillfällen från knappt 200, få hit nya företag och väsentligt öka besökarantalet till minst 150 000 per år. I programmet sägs att Strömsholm «skall vara ett centrum för svensk ridsport och dess organisationer, ge förstklassig utbildning och vara en sport- och konferensanläggning för ridsport även i ett europeiskt perspektiv» med kapacitet för evenemang och med en totalmiljö som innefattar ridvägar, träningsbanor och beteshagar samt «återskapa den kvalitet som Strömsholm stod för i början av 1900-talet». Andra utvecklingsområden var regiondjursjukhus med hästsjukvård, turistbyrå, naturreservat, slottets barockträdgård och köksträdgård. Hög kvalitet både på turistmålet och på verksamheten hade stort värde för Hallstahammars kommun och Västmanland.

Redan efter de första fem åren kunde man konstatera att visionen var på god väg att uppfyllas och inför den följande

Hästen har funnits i centrum på Strömsholm ända sedan Gustav Vasa här lät anlägga en kungsgård inriktad på hästavel.

perioden finslipades den ursprungliga skrivningen «Strömsholm ska såväl i ett nationellt som internationellt perspektiv utvecklas till att vara ett begrepp som kännetecknas av högklassig ridsport, spetskompetens inom hästmedicin samt höga natur- och kulturvärden.»

Ägarbilden för Strömsholm är enkel, merparten av mark och byggnader förvaltas av Statens fastighetsverk. Brukarbilden däremot är komplex; en rad företag, organisationer och utbildningar på olika nivåer, från de stora enheterna Ridskolan

Strömsholm och regiondjursjukhuset till de små entreprenörerna.

Drivande inom programarbetet har varit Strömsholms utvecklings AB, STUTAB, bildat redan 1993 av Nationella Stiftelsen för Hästhållningens Främjande (NS), paraplyorganisation för den hästanknutna verksamheten med Olof Karlander som ordförande, Svenska Ridsportförbundet och Hallstahammars kommun. I ledningsgruppen har dessutom ingått representanter för Slottsförvaltningen, regiondjursjukhuset och Ridskolan Ströms-

Vita ridhuset från 1850-talet är en av stuteriets mest monumentala byggnader.

holm (RS) samt självklart SFV. Även länsstyrelsen i Västmanland har medverkat aktivt i Program Strömsholm. Tidigare fanns ett visst avstånd mellan olika verksamheter och personer men i dag hörs vittnesbörd från alla håll om en stark känsla av samhörighet och utvecklingsanda.

Under de gångna tolv åren har närmare 200 mkr investerats i Strömsholm varav knappt hälften utgörs av EU-medel. I sex etapper har upprustning, nybyggnation och satsningar på infrastruktur förnyat hela Strömsholm.

I dag visar Strömsholm renoverade och nybyggda ridhus och stallar, ridbanor och ridvägar, nybyggda elevbostäder och ett administrativt centrum Ridsportens Hus, konferensanläggningen Thottska villan i ny gestalt, därtill utbyggt regiondjursjukhus, skyltprogram för hela området, ny båtbro och jazzmuseum samt ny utställning i slottets källarvåning.

Och även om Knytpunkten är invigd som en avslutning på programskedet så betyder det inte att utvecklingen stannar av – behoven av elevbostäder och parke-

ringsplatser, fjärrvärmelösning för hela området, renoveringar i slottet och återställande av parkmiljön med mera pockar på genomförande.

Efter mer än ett decennium av utvecklingsarbete står Knytpunkten på plats. Redan från första början i Program Strömsholm fanns samlingslokalen med som en nödvändig och viktig förbättring för området.

Knytpunkten är en anspråkslös rödmålad 'kub' vars exteriör inte kräver uppmärksamhet men vars innehåll är desto centralare. Huset med sin fasad av stående träpanel och glas vänder sig åt flera håll.

En stor hörsal tar upp en tredjedel av den totala ytan och sträcker sig genom två plan. Salen har 250 sittplatser i en rörlig teleskopläktare. Om läktaren skjuts in i fondväggen kan 150 personer sitta till bords på den fria golvytan. Datorstyrd audiovisuell utrustning med ljudanläggning som klarar stora orkestrar och digital projicering av storbild hör till. När storduken sänks ned följer mörkläggningsgardinerna med. Ett glasparti i södra fasaden indikerar att scenen också kan användas utomhus. Den branta slänten utanför kan göras i ordning med gradängar och sittplatser för publik. Allt är förberett för en amfiteater.

Knytpunkten – en rödmålad anspråkslös 'kub' ritad av AQ Arkitekter – är det nya navet på Strömsholm.

I den övre våningen, med direkt entré från tillfart och p-platser, dominerar en stor hall för utställningar och reception med turistinfo. Souterrängplanet innehåller en mindre utställningsyta, kapprum och toaletter, cateringkök, förråd för bord och 150 stolar samt tekniska utrymmen.

STUTAB har varit byggherre för Knytpunkten, som är ritad av AQ Arkitekter. Vid invigningen överläts byggnaden till SFV som fick ta emot den symboliska nyckeln. En gudabenådad plats har fått sitt efterlängtade centrum. **KV**